

Østerrikeres deltagelse i utforskningen
av Arktis.

Julius von Payer, østerriksk offiser, født i Schönau, Teplitz, Böhmen 1842, deltok i den 2. tyske polarekspedisjon under kaptein Koldewey 1869-70. P. som var ombord på "Germania" arbeidet under ekspedisjonen som landmåler og utførte et omfattende landmålingsarbeide i Nordøst-Grønland. Han oppdaget bl.a. Frans Josefs Fjord og leverte det første kart av dette veldige fjordkompleks.

I 1871 foretok han sammen med den østerrikske marine-offiser Carl Weyprecht (tysk av fødsel, f. i Darmstadt 1838) en rekognoseringsreise til Spitsbergen og farvannet østenfor som forløper for en polarekspedisjon. Reisen fant sted med sluppen "Isbjørnen" av Tromsø, kaptein Johan Kjeldsen og 18 manns besetning.

1872-74. Den østerriksk-ungarske polarekspedisjon under ledelse av Payer og Weyprecht. Ekspedisjonen foregikk med D/S "Tegetthoff" og var for en vesentlig del bekostet av grev Hans Wilkøsk. Dens formål var å forsøke å trenge igjennom nordostpassasjen ved å gå nordenom Novaja Semlja. Ekspedisjonen talte ialt 24 mann, alle østerrik-ungarere med undtagelse av islosen, kaptein Elling Carlsen fra Tromsø. På nord-siden av Novaja Semlja blev fartøiet fast i isen og drev med denne nordvestover. I august 1873 oppdaget man kysten av et land som blev kalt Frans Josefs Land. Ifølge tradisjonen skal dette land være oppdaget allerede i 1865 av fangstfolk fra Hammerfest, ^{dette} men der foreligger ingen sikre skriftlige beretninger om og Payer og Weyprecht står derfor som oppdagere av landet. Payer undersøkte det på en sledereise våren 1874, hvorunder han nådde så langt nord som 82° 5' n.br. I mai samme år fant man det nødvendig å forlate fartøiet som fremdeles var fast i isen og var skadet av ispress og i båtene søkte man sydover

mot Novaja Semlja, som man nådde i midten av august. D
Ekspedisjonens beretning! "Die Österreichisch-Ungarische
Polarexpedition in den Jahren 1872-74" blev utgitt av Payer
i 1876. Den inneholder også en kort beretning om den 2.
tyske polarekspedisjon og om "Isbjørn"-ekspedisjonen i 1871.

Grev Hans Wilczek der som nevnt for en vesentlig del
bar utgiftene ved den østerriksk-ungarske polarekspedisjon
foretok i 1872 en ekspedisjon til Spitsbergen og Novaja
Semlja. Sammen med greven var Contre-admiral Max Freiherrn
Daublebsky v. Sterneck und Ehrenstein, Dr. Höfer som geolog
og herr Burger som fotograf samt grevens jeger Mühlbacher
og fjellførereren Pailerl. Ekspedisjonen som hadde sluppen
"Isbjørnen" av Tromsø, kaptein Kjeldsen med 7 manns besetning
nedla et proviant- og kulldepot på Barentsøiene på nordvest-
kysten av Novaja Semlja, hvor man også traff "Tegethoff"
og besøkte bl.a. Hornsund på Spitsbergen.

Den østerrikske geolog Dr. Richard v. Drasche -Wartinberg
foretok i 1873 sammen med F. Petrich fra Graz en geologisk
ekspedisjon til Spitsbergen i skonnert "Polarstjernen" av
Tromsø, kaptein Simonsen med 6 manns besetning. Man besøkte
Bellsund, Isfjorden, Magdalenefjorden og Amsterdamøya.

Under det internasjonale polarår 1882-83 opprettet
Østerrike-Ungarn en stasjon på Jan Mayen. Personalet bestod
av 14 mann under ledelse av dav. hankøeløitnant E.v. Wohlgemuth.
Ekspedisjonen blev bragt til Jan Mayen av marinefartøiet "Pola"
og lossningen påbegynt 14. juli. 16. august forlot "Pola"
Jan Mayen og 4. august 1883 kom samme fartøi tilbake og hentet
ekspedisjonen. Der blev foretatt meteorologiske og geofysiske
observasjoner, geologiske, zoologiske og botaniske innsamlinger
og optatt et kart over hele øen, det beste som ennå eksisterer.
I en statelig publikasjon på 3 bind er resultatene offent-
liggjort.

. Prins Heinrich av Bourbon greve av Bardi foretok i 1891 en ekspedisjon til Spitsbergen i sin yacht "Fleur de Lys I"; året etter besøkte han både Spitsbergen og Novaja Semlja i sin yacht "Fleur de Lys II". Fartøienes fører var begge år den østerrikske marineløytnant Richard Ritter von Barry. Foruten meteorologiske observasjoner utførte man opplodninger av en rekke havner.

Dr. A. Wagner fra Wien overvintret 1911-12 i Longyearbyen, Spitsbergen sammen med Dr. G. Rempp (fra Strassburg) og utførte meteorologiske og geofysiske observasjoner.

I sveitseren Hermann Stoll's Spitsbergenekspedisjon 1913 deltok herr Ritter (f. i Karlsbad), herr Meier (fra Innsbruck) og herr Sezer (fra Innsbruck).

Herr Ritter (nu vistnokk tsjekkosllovakisk undersått men bosatt i Tyskland) overvintret 1931-32 i Ny-Ålesund, Spitsbergen for å drive breundersøkelser. Han overvintrer på Spitsbergen også 1933-34 med samme formål.

Dr. R. Untersteiner fra Salzburg hadde i 1930 en ornithologisk og fotografisk ekspedisjon til Spitsbergen. Likeså i 1931. I den sidste ekspedisjon som besøkte Isfjorden og Kongsfjorden og Smeerenburgfjorden deltok Dr. Tratz og Dr. Oedl fra Salzburg og Dr. Machek og Dr. Scharfetter fra Innsbruck.

Under det internasjonale polarår 1932-33 hadde Østerrike en stasjon på Jan Mayen. Ekspedisjonen som bestod av Dr. Tollner, Dr. Kanitschneider og ingeniør Kopf blev ledet av den førstnevnte.